

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U001853

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 08-05-2024

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ №42-ас-ВС від 09.07.2024

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Чийпеш Наталія Миколаївна

2. Chiipesh Natalia

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 051

Назва наукової спеціальності: Економіка

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Економіка

Дата захисту: 19-06-2024

Спеціальність за освітою: Фінанси

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ2/2024 (ID 5619)

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Чернігівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 05460798

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 95, Чернігів, Чернігівський р-н., 14035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Чернігівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 05460798

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 95, Чернігів, Чернігівський р-н., 14035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.54.31.01, 06.73.65

Тема дисертації:

1. Розвиток цифрових інновацій на кредитному ринку в структурі національної економіки України
2. Development of digital innovations in the credit market in the national economy structure of Ukraine

Реферат:

1. У дисертації поглиблені теоретико-методичні засади та розроблені практичні рекомендації щодо розвитку цифрових інновацій на кредитному ринку в структурі національної економіки. Врахування вищезазначених тенденцій розвитку цифрових інновацій на кредитному ринку висуває на перший план дослідження особливостей функціонування кредитного ринку, його цифрової трансформації та обґрунтування ролі такого ринку в розвитку національної економіки. Метою дисертаційної роботи є обґрунтування теоретико-методичних засад та розробка практичних рекомендацій щодо розвитку цифрових інновацій на кредитному ринку в структурі національної економіки. Об'єктом дослідження є процес розвитку цифрових інновацій на кредитному ринку з метою стимулювання розбудови національної економіки. Предметом дослідження є теоретико-методичні положення функціонування та прикладні аспекти розвитку цифрових інновацій на кредитному ринку в структурі національної економіки. Серед основних теоретико-методичних та науково-практичних результатів наукового дослідження варто виокремити наступні. Поняття «кредитний ринок»

визначено як одну зі складових фінансового ринку, яка тісно взаємодіє з усіма елементами фінансового ринку. Це дозволило обґрунтувати особливості функціонування кредитного ринку в сучасній економічній системі та його зв'язок з іншими структурними складовими національної економіки, зокрема: здатність залучати, об'єднувати фінансові ресурси та надавати їх у позику, забезпечувати зростання виробництва і товарообігу національної економіки, стимулювати інвестиції, розвиток підприємництва, а також здійснювати вплив на процес інтернаціоналізації світового господарства. Виявлено та систематизовано види інновацій на кредитному ринку, які згруповано за такими ознаками: за технологічною ознакою; за глибиною змін; за масштабами впровадження; за темпами здійснення інновацій; за результативністю; за ефективністю; за фактом наступності; за інноваційним потенціалом; за причинами виникнення; за часовою ознакою; за силою впливу; за сутністю потреб, які необхідно задовольнити; за джерелами виникнення; за специфікою діяльності кредитної установи. Зазначені класифікаційні ознаки доповнено такими: за впливом на розвиток національної економіки, за рівнем цифровізації. Проведено діагностику стану функціонування кредитного ринку України та визначено основні сучасні тенденції його розвитку, серед яких можна виділити такі: інновації в системі дистанційного обслуговування, біометричну ідентифікацію (система BankID НБУ), впровадження штучного інтелекту та роботизація кредитних процесів, хмарні сервіси та пірингове кредитування. Дослідження цих трендів засвідчило, що поточний стан кредитного ринку країни спрямований на цифровізацію і роботизацію процесів кредитування, впровадження новітніх технічних засобів і передових кредитних технологій. Розглянуто світовий досвід розвитку цифрових інновацій на кредитному ринку та визначено країни-лідери розвитку цих технологій. Серед світових трендів розвитку інновацій на кредитному ринку виділено: відкриття цифрового рахунку, відеоспівпраця, хмарні сервіси, використання штучного інтелекту та машинного навчання, р2р-кредитування. Дослідження цих трендів підтвердило активний розвиток цифрових інновацій у світі та їх поширення на українському ринку, що позитивно впливає на розвиток національної економіки. Дослідження розвитку цифрових інновацій на кредитному ринку дало змогу визначити основні наукові положення механізму розвитку цифрових інновацій на кредитному ринку, а саме мету, цілі та функції, основні принципи побудови механізму, ресурсне забезпечення його формування та реалізації. Враховуючи сучасний стан кредитного ринку та виявлені перешкоди в його розвитку, запропоновано заходи щодо покращення умов для розвитку інновацій на кредитному ринку України. Досліджено інституційне забезпечення розвитку цифрових інновацій на кредитному ринку, в якому виділено наступні складові: нормативно-правове забезпечення, інфраструктурне забезпечення, освітньо-наукове забезпечення, а також Fintech-екосистему кредитного ринку. Розроблено структурну схему екосистеми кредитного ринку, в якій визначено суб'єктів, їх функції та сфери діяльності. Запропоновано заходи щодо вдосконалення інституційного забезпечення розвитку цифрових інновацій на кредитному ринку з метою створення сприятливого економічного простору для функціонування кредитних установ. Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що результати наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертаційній роботі, можуть бути використані в науково-дослідній роботі, навчальному процесі, а також у практичній діяльності кредитних установ, органів виконавчої влади та місцевого самоврядування.

2. In the dissertation, theoretical and methodological foundations are deepened, and practical recommendations for the development of digital innovations in the credit market in the national economy structure are developed. Taking into account the above-mentioned trends in the development of digital innovations in the credit market highlights the study of the features of the credit market functioning, its digital transformation and justification of the role of this market in the national economy development. The purpose of the dissertation is to substantiate theoretical and methodological foundations and develop practical recommendations for the development of digital innovations in the credit market in the national economy structure. The object of research is the process of developing digital innovations in the credit market to stimulate the national economy development. The subject of the research is theoretical and methodological provisions of the functioning and applied aspects of the development of digital innovations in the credit market in the national economy structure. Among the main theoretical, methodological and scientific-practical results of scientific research, it is worth highlighting the

following ones. The concept of “credit market” is defined as one of the components of the financial market, which closely interacts with all elements of the financial market. This made it possible to substantiate the peculiarities of the credit market functioning in the modern economic system and its connection with other structural components of the national economy, in particular: the ability to attract, combine financial resources and lend them, ensure the growth of production and trade turnover of the national economy, stimulate investment, business development, and influence the internationalization of the world economy. The types of innovations in the credit market are identified and systematized, which are grouped according to the following criteria: by technological feature; by the depth of changes; by the scale of implementation; by the rate of innovation; by effectiveness; by efficiency; by the fact of continuity; by the innovation potential; by the reasons of occurrence; by time; by the strength of impact; by the essence of the needs to be met; by the sources of occurrence; by the specifics of the activities of credit institutions. These classification features are supplemented with the following: by the impact on the national economy development, by the level of digitalization. Diagnostics of the state of the credit market functioning in Ukraine was carried out, and the main current trends of its development were identified, among which the following can be distinguished: innovations in the remote service system, biometric identification (NBU BankID system), introduction of artificial intelligence and robotization of credit processes, cloud services and peer-to-peer lending. The study of these trends has shown that the current state of the credit market in Ukraine is aimed at digitalization and robotization of lending processes, introduction of the latest technical means and advanced credit technologies. The world experience of developing digital innovations in the credit market is considered and the leading countries in the development of these technologies are identified. Among the global trends in the development of innovations in the credit market are: opening a digital account, video communication, cloud services, using artificial intelligence and machine learning, p2p lending. The study of these trends confirmed active development of digital innovations in the world and their spread in the Ukrainian market, which has a positive impact on the national economy development. The study of the development of digital innovations in the credit market allowed us to determine the main scientific provisions of the mechanism for the development of digital innovations in the credit market, namely the purpose, goals and functions, the main principles of building the mechanism, resource support for its formation and implementation. Taking into account the current state of the credit market and identification of the obstacles to its development, the measures are proposed to improve the conditions for the development of innovation in the credit market of Ukraine. Within the article, the institutional support for the development of digital innovations in the credit market are examined, which identified the following components: regulatory support, infrastructure support, educational and scientific support, as well as the Fintech ecosystem of the credit market. A block diagram of the credit market ecosystem has been developed, which defined subjects, their functions and areas of activity. Measures are proposed to improve the institutional support for the development of digital innovations in the credit market to create a favourable economic space for the functioning of credit institutions.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Дубина М., Чийпеш Н., Осторовська Н. Розвиток ринку кредитних послуг України. Розвиток ринку фінансових послуг в умовах становлення цифрової економіки : колективна монографія / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. М. В. Дубини. Чернігів : НУ «Чернігівська політехніка», 2022. С. 126-152.

- 2. Dubyna M, Zhavoronok A., Nitchenko K., Sadchykova I., Chiipesh N., Murashkovska I. Current Trends in the Development of the Credit Services Market of the European Union. IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security. 2021. Vol. 21(10). Pp. 59-66.
- 3. Дубина М., Садчикова І., Чийпеш Н. Концептуальні положення розгляду сутності дефініцій «інновація», «фінансова інновація» та «кредитна інновація». Проблеми і перспективи економіки та управління. 2019. № 4 (20). С. 320-334.
- 4. Чийпеш Н. Наукові підходи до класифікації інновацій кредитних установ. Науковий вісник Полісся. 2020. № 2 (21). С.155-162.
- 5. Чийпеш Н., Поцелуйко І. Сучасні тенденції інноваційного розвитку кредитного ринку України. Економіка та суспільство. 2023. № 58.
- 6. Чийпеш Н., Белінський Ю. Інституційне забезпечення інноваційного розвитку кредитного ринку. Проблеми і перспективи економіки та управління. 2023. № 4(36). С. 352-365.
- 7. Чийпеш Н. Інновації на ринку кредитних послуг. Соціально-трудові відносини в Україні: особливості становлення і перспективи розвитку: матеріали VI міжвуз. наук.-практ. конф. (Чернігів, 5 груд. 2019 р.). Чернігів, 2019. С. 45-47
- 8. Чийпеш Н. Поліморфність інноваційної діяльності та її вплив на соціум. Юність науки – 2020: соціально-економічні та гуманітарні аспекти розвитку суспільства : збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих вчених (м. Чернігів, 23-24 квітня 2020 р.). Чернігів : Черніг. нац. технол. ун-т, 2020. С. 687-689
- 9. Дубина М., Чийпеш Н. Особливості виникнення інновацій на ринку кредитних послуг. Юність науки – 2020: соціально-економічні та гуманітарні аспекти розвитку суспільства : збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих вчених (м. Чернігів, 23-24 квітня 2020 р.). Чернігів : Черніг. нац. технол. ун-т, 2020. С. 86-89
- 10. Chiipesh N. Prospects for innovative development in the credit market. Юність науки – 2020: соціально-економічні та гуманітарні аспекти розвитку суспільства : збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих вчених (м. Чернігів, 23-24 квітня 2020 р.). Чернігів : Черніг. нац. технол. ун-т, 2020. С. 755-757
- 11. Чийпеш Н. Тенденції розвитку інновацій на ринку кредитних послуг України. Стратегічний потенціал державного та територіального розвитку : матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Маріуполь, 9 жовтня 2020 р.). Маріуполь, 2020. С. 112-114.
- 12. Чийпеш Н. Наукові аспекти класифікації інновацій на ринку кредитних послуг України. Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я : тези доповідей XXIX міжнародної науково-практичної конференції MicroCAD-2021, 18-20 травня 2021 р.: у 5 ч. Ч. III. / за ред. проф. Сокола Є.І. Харків : НТУ «ХПІ», 2021. С. 231
- 13. Чийпеш Н. P2P-кредитування – інноваційна технологія ринку кредитних послуг. Фінансове регулювання зрушень у економіці України: збірник тез доповідей учасників V Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції (Мукачєво, 24 березня 2021 р.). Мукачєво : Вид-во МДУ, 2021. С. 68-71
- 14. Chiipesh N. Innovations as a basis for development of the credit services market of Ukraine. Юність науки – 2021: соціально-економічні та гуманітарні аспекти розвитку суспільства : збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих вчених (м. Чернігів, 25-26 березня 2021 р.). Чернігів : НУЧП, 2021
- 15. Chiipesh N. Innovative development of the credit services market as a basis sustainability in Ukraine. The Baltic University Programme VIII PhD Students Training: Lodz, Poland, November 24-28 2021. Pp.8-9
- 16. Чийпеш Н. Штучний інтелект у розвитку ринку кредитних послуг. Юність науки – 2023: соціально-економічні та гуманітарні аспекти розвитку суспільства : збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів і молодих вчених (м. Чернігів, 26-27 квітня 2023 р.). Чернігів : НУЧП, 2023. С. 62-64

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дубина Максим Вікторович

2. Maksym V. Dubyna

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-5305-7815

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Чернігівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 05460798

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 95, Чернігів, Чернігівський р-н., 14035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Демчишак Назар Богданович

2. Nazar Demchyshak

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6852-7405

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Семеног Андрій Юрійович
2. Semenoh Andrii Yu.

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.08**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Сумський державний університет**Код за ЄДРПОУ:** 05408289**Місцезнаходження:** вул. Харківська, буд. 116, Суми, Сумський р-н., 40007, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Забаштанський Максим Миколайович
2. Maksym Zabashtanskyi

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.08**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-9417-0163**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Національний університет "Чернігівська політехніка"**Код за ЄДРПОУ:** 05460798**Місцезнаходження:** вул. Шевченка, буд. 95, Чернігів, Чернігівський р-н., 14035, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Роговий Андрій Віталійович
2. Andrii V. Rohovyi

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.03**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-5445-214X**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Національний університет "Чернігівська політехніка"**Код за ЄДРПОУ:** 05460798**Місцезнаходження:** вул. Шевченка, буд. 95, Чернігів, Чернігівський р-н., 14035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Попело Ольга Володимирівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Попело Ольга Володимирівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Лисенко Наталія Володимирівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна